

Redactioneel

Lucretius legde het in zijn poëtisch wetenschappelijke verhandeling *De Rerum Natura* (zie de Tsijp op bladzijde 1) een stuk exacter uit dan de schrijver van Genesis, maar beiden waren het erover eens: voor de voortplanting der mensen zijn twee lichamen nodig die in elkander passen. Het lijkt zo eenvoudig, maar het levert voor het vertellen vooral gêne op. Dankzij een religie, die, zelfs in dood tij, nog moorddadige verhalen oplevert als 'Anton' van wie Jacques de Vroomen in zijn column vertelt.

Dit nummer gaat erover, want het is niet eenvoudig om over het allersimpelste handelen, zodra het zich in de literatuur manifesteert, onbevangen te spreken. Joop Dirksen herinnert zich de beroemde Ooievaarpocket *Wat is pornografie?* van het echtpaar Kronhausen uit de jaren '60 en trekt de lijn naar het heden door. Jongere en oudere lezers geven vrijmoedig aan welke romans of verhalen bij hen een eerste erotische aardbeving teweegbrachten.

Pijpelijntjes, de roman van Jacob Israël de Haan, behoorde tot een categorie die lange tijd taboe bleef: de homo- en lesboliteratuur. Daarvan geeft Maurice van Lieshout een indringend beeld. Vergeet u vooral niet de zeer rijke voetnoten te gebruiken. Ze bevatten ook voor Engels verwijzingen naar prachtige en ontroerende verhalen.

Wie eens wat luchtigers wil lezen, kan terecht bij de bloemlezing van citaten uit een bundel Oostindische liedjes, waarin het eeuwenoude handwerk recht op en neer beschreven wordt. En eeuwenoud, dat mag ook gezegd worden van de natte dromen die door classicus Anton van Hooff zijn gevonden bij Artemidoros, een boeiende ontdekking. Voor Engels haalde Anja Bijlsma-Lindaart een draad en vooral veel concrete vragen op uit *Diver* en *The cement Garden* van Ian McEwan, terwijl Kees Combat zich verbaast over de seksuele hoogstandjes van de Franse étalon oftewel 'dekhengst' Tony.

Naast deze bijdragen rond het thema 'sex en erotiek' biedt deze Tsijp een reeks andere interessante bijdragen. Daar is de studie die Francien Simons maakte van de literaire vorming in de centra voor kunstzinnige vorming. Daar is de eerste aflevering van de rubriek jeugdboeken, verzorgd door Koos Hawinkels en daar is de royale bespreking door neerlandica Dorée de Kruijk en angliste Francis Staatsen van het proefschrift van Joop Dirksen. En opnieuw een aflevering van *Les débuts de roman* van Jean Verrier, nu over de verteller die zich aan het begin van het verhaal laat zien.

De illustraties in deze Tsijp zijn afkomstig uit de vrolijke bloemlezing *SEX: 'The Most Fun You Can Have Without Laughing'... and other quotations*, verzameld door William Cole en Louis Phillips, in 1990 verschenen bij St. Martin's Press te New York. Dat riekt naar *De Lach* en daar heeft dit geciteer uit het werk van Shakespeare tot Andy Warhol ook wel wat van. Zeker aardig voor de Engelse les, maar de twijfel slaat toe bij quotes als 'Great food is like great sex - the more you have the more you want'. Daar geloven wij dus niks van. Enjoy yourself!